

Szakmai gyakorlat

Kiipula, Finnország

2017. május 8. – május 21.

A beszámolót készítette: Erős Anita, kísérő tanár

Az Erasmus+ program keretében 6 fő sajátos nevelési igényű tanulóval két hetet töltöttem 2017. májusában a finnországi Kiipulában, ami Helsinkitől mintegy 90 km-re, északra található. Az iskola egyben rehabilitációs központ is, több mint 70 éve alapították. Névadója az a család, aki az akkori főépületben (ld. az első képet) élt és a hozzátartozó területen gazdálkodott. Napjainkban az intézmény számos épületből áll, amelyeket kisebb-nagyobb utak kötnek össze, és mindent körbeölel a természet: az erdő és nagyobb füves területek, illetve termőföldek.

Több, mint 600 sajátos nevelési igényű tanulóval 10 helyszínen foglalkoznak, a kertészeti oktatáson túl többek között üzleti, egészségügyi, informatikai és vendéglátóipari ismeretekkel gazdagodhatnak nem csak a fiatalok, hanem a felnőttek is. A képzések ingyenesek, viszont igazolni kell a fizikai és/vagy szellemi jogosultságot. Az intézmény területén különböző épületekben szállásolják el a tanulókat, akik hétfőig hazautaznak. Az ő igényeiket figyelembe véve a hétfői és a pénteki napirend is eltér a többi napon szokásostól: pénteken ebéd után már látványosan kiürül az iskola, hétfőn pedig csak délután indul az „élet”, hogy mindenki otthon tölthesse a teljes hétvégét.

A következőképpen szerveződnek a napi tevékenységek: reggeli után 8-kor kezdődnek a gyakorlati foglalkozások, 9.30-9.45-ig kávészünet, utána ismét másfél óra munka, majd ebédszünet. A délután egy másfél órás foglalkozással indul, majd pihenésképpen egy újabb kávészünet, végül még egy másfél órás munkablokk, aminek 15 órákor, de legkésőbb 15.30-

kor vége van. Az esetleges csúszás a munka jellege és az időnként kicsit hosszabbra nyúló kávészünet miatt fordul elő. Svédországhoz és Norvégiához hasonlóan itt is korán van vacsoraiddő: 15.30-17.30-ig. Ez számunkra szokatlan, ezért örültünk, hogy van egy negyedik étkezés is, 19.45-20.30-ig egy „evening snack”, ami ugyan már nem tartalmaz főtt ételt, de így is választékos, és főleg az első hét meglehetősen télies időjárását tekintve egy extra bögre forró tea kifejezetten jólesett.

A diákok, akiket kísértem, nem a tanítványaim, ezért bennem (is) volt némi izgalom, hogyan fogok boldogulni, de nagyon hamar kialakult egy családi, igazán jó viszony közöttünk, és túlzás nélkül mondhatom: minden a lehető legjobban alakult. Nemcsak a program finn koordinátora, Saara, és a gyakorlatvezető tanárok, hanem még a gondnokunk, Pirjetta is dicsérte a társaságot: szimpatikus volt a magyarok vidámsága, élénksége és az, hogy minden érdekelte őket. Mindemellett a szakmai gyakorlattal töltött napokon a rájuk bízott feladatokat precízen és többnyire idő előtt elvégezték, amivel ismét elismerést vívtak ki.

Egyetlen dolog volt csupán, ami némi bosszúságot okozott, főleg, mert viszonylag sokszor előfordult: a fiatalok gyakran kizárták magukat a szobájukból – az egyik fiú már rögtön az első napon. Szerencsére sikerült mindig megtalálni a gondnokunkat még azelőtt, hogy lejárt volna a munkaideje, így viszonylag egyszerűen megoldódott a probléma. Nem csak velünk fordult azonban elő, hogy a gondnok segítségére szorultunk: egyik este, miután két magyar diák is kizárta magát, harmadszorra már csak azt kérdezte a gondnok, hogy most melyik szobához menjen, én pedig őszintén feleltem, hogy ez alkalommal nem mi voltunk. Mint kiderült, az egyik észt fiú is követte a „példánkat”.

A finn kollégák mindannyian kedvesek és rendkívül segítőkészek voltak, a Helsinkibe tett kirándulás megszervezésében például nagy szerepe volt Raisa tanárnőnek és Kimmo tanár úrnak, amiért végtelenül hálás vagyok nekik. Napi kapcsolatban voltam Saaraval, aki a program koordinátoraként mindig igyekezett a lehető leghatékányabban szervezni mindennapjainkat, őt bármikor és bármilyen ügyben kereshettem, amit nem tudok eléggé megköszönni. Az iskola sofőrje, Samu szintén sok apró, de nagyon hasznos dologban volt a segítségemre, az utazások alatt számos témáról beszélgettünk, a diákok is nagyon megkedvelték.

Az iskola tanulói zárkózottabbak és komolyabbak nálunk, ennek ellenére akadtak köztük olyanok (szerencsére), akik nyitottak voltak felénk, így mi is jobban éreztük magunkat. Mivel az észt diákok velünk egy napon érkeztek és ugyanabban az épületben szállásoltak el

bennünket, ők voltak az elsődleges tanúi annak, hogy mennyire különbözőek vagyunk. Azt gondolom, mindkét csoportnak jót tett ez a helyzet, nekünk az is, hogy a közvetlen közelünkben volt egy kerekesszékes vendég, és hogy sem ez, sem a nyelvi akadályok nem állták útját például a közös biliárdozásnak. Nekem személy szerint igazi bóknak számított, hogy nem hitték rólam: tanár vagyok. A hat tanulóval kialakított családi légkör lehetővé tette ugyanis, hogy „kibújhassak egy kicsit a bőrömből”, ami elmondhatatlanul jó érzés volt.

A szállásunk egy barátságos, világos, kaputelefonnal ellátott épületben volt, körülbelül két percnire az ebédlőtől. Az én szobám a földszinti folyosó végén, a tanulóké pedig az emelet különböző részein volt. Mindenki a saját szobájába vonulhatott el pihenni, és két egymás mellett nyíló szobához tartozott egy közös fürdőszoba, és az előszobában hűtőszekrény is. Mindkét szinten volt egy-egy jól felszerelt konyha, mi leggyakrabban az emeleten lévőket használtuk, így nem zavartuk az észteket sem. A földszinten kapott helyet a társalgó és a tágas közösségi tér, utóbbiban voltak könyvek, rajzeszközök és a népszerű biliárd-és pingpongasztal. A gondnoki iroda mellett egy modern mosókonyha található, ezt is gyakran használtuk.

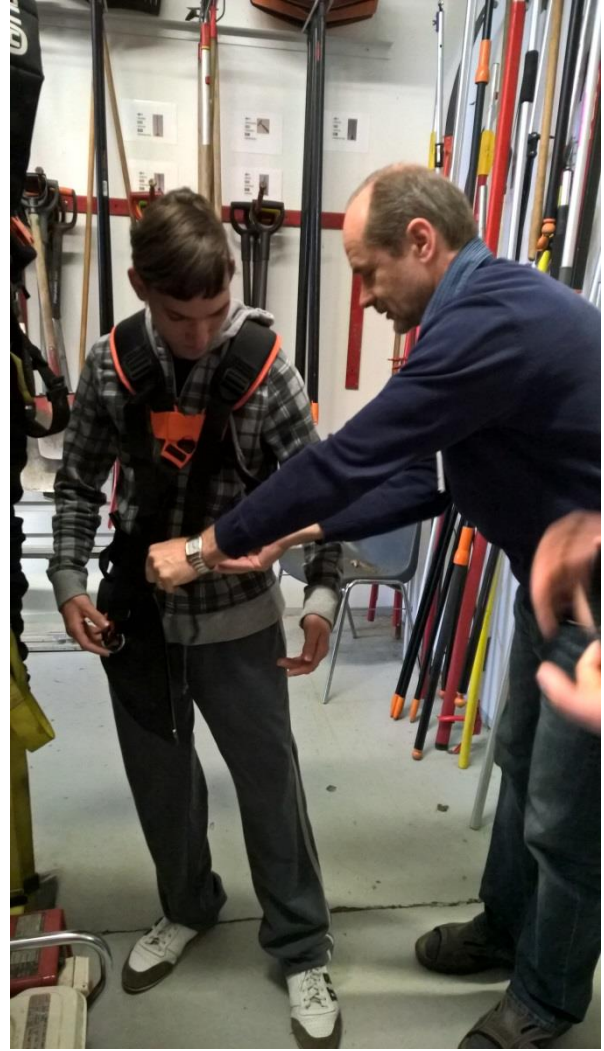

Az intézmény számos épületből áll: a tanulók szállásai, a főépület, az ebédlő, a Gerbera ház (itt vannak a hagyományos értelemben vett tantermek, öltözők, tanári helyiségek, könyvtár és a szerszámraktár is), a Kiipula család régi háza (ma közösségi ház), a Miinantori (a helyi kisbolt és kávézó), a sauna és uszoda, a Toimari (szabadidős tevékenységek „otthona” – a festéstől a csocsón át a PS4-ig), stb. Sportolásra az úszáson kívül is számos lehetőség van: lehet kerékpárt kölcsönözni, teniszezni, asztaliteniszezni, frisbeegolf-ozni, de akár hintázni vagy edzeni a konditeremben. A környező erdőkben is számtalan útvonal vár felfedezésre – csak a látogatón múlik, mit mennyire szeretne kihasználni.

A kint töltött idő minden napja izgalmas és érdekes volt, minden napra jutott valami újdonság. Hétfőn, május 8-án kora reggel indultunk Budapestről a bécsi reptérre; többeknek ez volt az első repülőútja, ezért különösen figyeltem, hogy minden rendben legyen. A szülők kissé túlzásba vitték az aggodást, még a kézipoggyászbba is rengeteg élelmet csomagoltak, amit természetesen a reptéren el kellett rendeznünk. Helsinkiben várt ránk a fogadó intézmény sofőrje, Samu, aki egyenesen a szálláshoz vitt bennünket. Útközben az időjárás rögtön „kimutatta a foga fehérjét”: napsütéses percek és havazás váltakozott. A szobák elfoglalása után körbevezettek bennünket, majd az ebédlőben elfogyasztottuk az első finn vacsoránkat.

Másnaptól minden reggel ugyanúgy indult: 7-kor találkoztunk a szállásunk földszintjén a lépcsőnél, majd együtt mentünk reggelizni. Utána még visszamentünk a szobáinkba, majd 7:50-kor elsétáltunk a közeli Gerbera házba. Az első teljes nap délelőttjét itt töltöttük.

A délutánt az üvegházakban töltöttük és felkerestük az iskola saját boltját is, ahol a helyben termelt zöldségek mellett kézműves készítmények is helyet kaptak. Meghívtak bennünket a közösségi házba is, ahol az ország 100 éves függetlenségének szentelt ünnepségen vettünk részt. A napot a szabadidőközpontban tett látogatás zárta.

Szerdán az időjárás továbbra is barátságtalan arcát mutatta, ezért az egyik üvegházban kaptunk feladatot. Begóniákat ültettek cserepekbe, nagyon lelkesen dolgoztak, így idő előtt elkészültek, megdicsérték őket. Úgy terveztem, hogy ott maradok én is velük, de a finn kollégák kifejezetten arra biztattak, hogy hagyjam ott a csapatot és nyugodtan intézzem a teendőimet – biztosak voltak benne, hogy jól elboldogulnak majd.

Délután egy másik pedagógus irányításával petúniákat ültettek össze szín szerint: az ország zászlajának megfelelően fehéret és kéket – szintén a 100 éves függetlenség jegyében. Ezeket a növényeket is eladásra szánták, ezért fontos volt a precizitás. A munka után lehetőségünk volt ingyenes buszjárárral elmenni a szomszédos településre, ahol az első „komoly” bevásárlás volt a fő cél: mindenki kapott egy kis zsebpénzt, amit kedve szerint elkölthetett, emellett a közös háztartási cikkeket is beszereztük.

Csütörtökön már kissé jobb volt az idő, így a szabadban tevékenykedett a csapat: finn diákokkal közösen az egyik épület előtti füves területet kellett megtisztítani gereblye, lombseprű és más eszközök segítségével. Büszke voltam rájuk, hogy jól tudtak együtt dolgozni a helyiekkel és a traktor utánfutójára is ügyesen

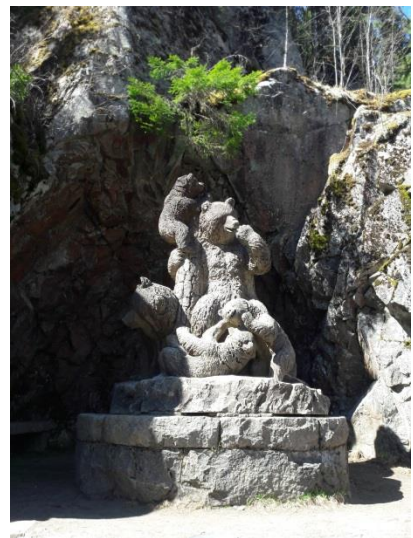

rakodtak. Elvileg itt sem hagyták a kollégák, hogy beálljak a gyerekek közé segíteni, de mivel a csapatom „provokált”, egy kis időre mégis megtettem: nem hagyhattam, hogy azt higgyék, nem tudok jól bánni ilyen egyszerű eszközökkel. Természetesen akadt egy szemfüles közöttük, aki megörökítette az „értékes” pillanatot. Késő délután visszavittük a szerszámokat a raktárba, majd pedig némi noszogatás után mindenki a gyakorlati napló írásának szentelte az idejét.

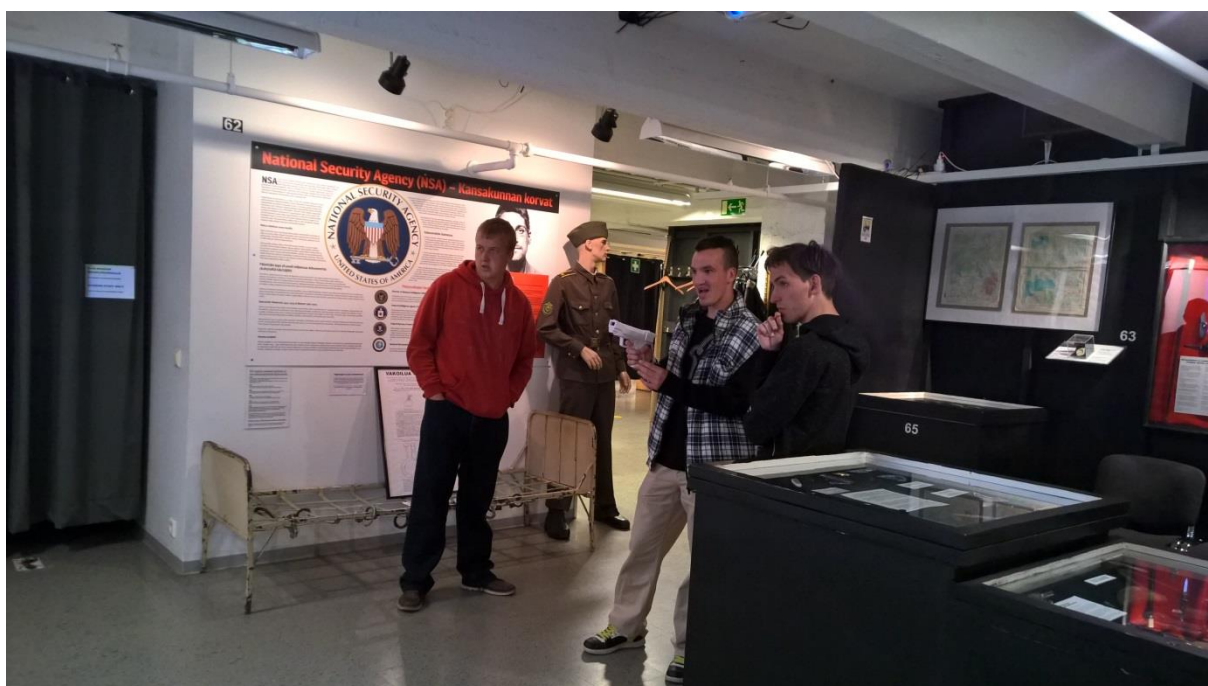

Az első kirándulásra reggeli után készítettünk szendvicseket, majd az egyik kisbusszal az Aulanko nemzeti parkba vittek bennünket, ahol csatlakoztak hozzánk az észti vendégek is. A „terazon” Saara közös fotót készített rólunk, háttérben a gyönyörű tájjal. Ezután felmentünk a 33 méter magas kilátótoronyba, innen még lélegzetelállítóbb látvány tárult elénk. A torony után medvéket ígértek nekünk, így lelkesen „meneteltünk” lefelé a kb. 300 fokból álló lépcsősoron. Nos, egy egész család várt ránk, de „csak” szobor formájában, ez azonban nem csökkentette a tanulók lelkesedését: mindenki azonnal fotósorozatot készített a szikla alatt megbújó medvékről.

A parkbeli séta után a kisbusszal a közeli Häme kastélyhoz mentünk, ahol szerencsére nem lankadt az érdeklődés: a diákok mindent bejártak és megnézték, így a tervezettnél hosszabban időztünk ott is. Mindenki abszolút kedvence lett az a terem, ahol korabeli harcos öltözetbe lehetett bújni, de a kortárs faszobrokat is kíváncsian járták körbe. A napot vásárlással zártuk, csomagokkal indultunk vissza az iskolához. Samu türelméért nagyon hálás vagyok most is.

Vasárnap, május 14-én messzebbre kirándultunk: előzetes megbeszélés és szavazás után úgy döntöttünk, hogy Tamperébe látogatunk, ahol a városnéző séta mellett ellátogatunk a Kémmúzeumba. Turenkibe ismét kerékpárral jutottunk el, a vasútállomáson lezártuk őket, és izgatottan vártuk az utazást. A vonatozás főleg Gergőnek volt különleges, mivel ő nagyon szereti ezt a közlekedési módot. Érkezés után „belebújtunk” a térképbe, megvolt ugyan a múzeum pontos címe, mégis elég kalandos úton jutottunk el oda. Végül jegyet váltottunk, én kértem feladatlapot is, így tesztelhattuk, mennyire lennénk jó ügynökök. Már az első helyen sokat időztünk: a gyerekek mindenképp ki akarták nyitni a széfet az ajándék reményében, de sajnos háromszori próbálkozás után sem volt szerencsénk. Volt még zárfeltörés, fém-detektoros keresés, titkos ajtó, üzenetfejtés, stb. Annyira lelkes volt a csapat, hogy csak jóval záróra után jöttünk el, szerencsére a személyzet nagyon toleránsan viszonyult hozzánk. Késő délután uzsonnáztunk egy parkban a vízparton, majd még egy nagyot sétáltunk, végül vonattal visszautaztunk Turenkibe, onnan pedig hazakerekeztünk.

Ellátogattunk egy közeli szabadtéri múzeumba és egy természetvédelmi területre néhány finn diákkal és két tanárnővel. Egy kiadós túra után kicsit megpihentünk egy erdei vendégháznál, majd továbbindultunk, végül a múzeumhoz érkeztünk, ahol a szabadban uzsonnáztunk. Körbejártuk a területet, fényképeket készítettünk, különösen a legnagyobb ház (amit ma közösségi eseményekhez használnak) és a szélmalom volt népszerű. Autóval mentünk vissza az iskolába, az estét vacsora után teázással és kártyázással töltöttük.

A második hét legnagyobb ajándéka: végre sütött a nap! ☺

Kedden, május 16-án a legrégebbi kertészeti iskolába, Lepaa-ba látogattunk el, ami hatalmas területen fekszik, és ahol sok újdonsággal találkoztunk: például a végzősök „vizsgamunkája” az eperültetvény, ami teljesen bio; a labor, ahol újfajta salátákkal kísérleteznek, ahol mi is munkát kaptunk; vagy a nagy területen, fólia alatt, speciális fűtéssel és öntözéssel ellátott cserepes málnák, ami még kísérőnknek, Raisa tanárnőnek is újdonság volt. Az iskolához a számtalan épület mellett vízpart is tartozik, szinte már üdülőhelynek tűnt – még az őszi szélben is. A kiadós séta után az intézmény kisboltja felett kialakított mezőgazdasági múzeumot tekintettük meg. A szállásra visszaérkezve a társalgóban letelepedtünk és megnézegettük az addig készült fényképeket.

Szerdán egy szántóföldre gyalogoltak a fiatalok, ahol bokrokat szedtek fel a földből és traktorra pakolták őket. Utána visszagyalogoltak az ebédlőhöz, az e melletti épületnél egy kisebb területet kellett előkészíteni, megtisztítani az ültetés előtt. A következő munkafázis a visszametszés, betakarás és az öntözés volt. Ebéd után gereblyézés és a szerszámok leadása maradt hátra. Kis délutáni pihenő után Bettivel elmentünk bevásárolni (ismét az ingyenes busszal), de a fiúkat ezúttal otthon hagytuk. Elsősorban az esti rakott krumplihoz vettük meg a hozzávalókat, hazaérve a „séfünk” vállalta, hogy elkészíti ezt a jellegzetes ételt, mivel a csapaton ekkorra már láthatóak voltak a honvágy első jelei. A magyaros pótvacsora után hosszú kártyaparti zárta a napot.

Csütörtökön ismét másfajta gyakorlati feladatot kaptak a tanulók: a közeli erdőbe mentek, ahol egy ösvényt és környékét tették rendbe, ez elsősorban a fenyőágak összegyűjtését és traktorra rakodását jelentette. A szigorúnak látszó tanár úr kissé megszeppentette őket, és az is, hogy utánfutón vitték őket a gyakorlat helyszínére, én viszont vidáman integettem és kívántam nekik jó munkát. Ebédnél aztán kiderült, hogy „jó fej” a gyakorlatvezető, és a délutáni munka végeztével még egy játékos versenyre is maradt idő az erdőben. A friss levegő megtette hatását: a szerszámok leadása után a szálláson a szokásos biliárdozás helyett most mindenki a pihenést választotta, és kivételesen a vacsora után szokásos kártyaparti is elmaradt.

Pénteken, május 19-én délelőtt gyakorlat következett: ezúttal üvegházban a nagyra nőtt petúniákat kellett „formára vágni”, ugyanis a javában virágzó növényeket a szokatlanul hideg késő-tavaszi időjárási viszonyok miatt még nem tudták értékesíteni. A munka befejeztével leadtuk a kölcsönkapott iskolai kabátokat és bakancsokat, majd pedig ebédhez készülődtünk. A program szervezője meglepetéssel várt minket: különteremben ebédeltünk a gyakorlatvezető tanárokkal és az észt vendégekkel, amit a kiosztott ajándécsomag és a menyeien finom gyümölcstorta koronázott meg. Természetesen mi is készültünk egy kis „magyaros” figyelmességgel, amit Saara és a többiek is örömmel fogadtak.

Délután ismét csendes lett az iskola területe, hiszen szinte mindenki hazament hétvégére. Mi viszont felkerekedtünk és teniszfelszerelést, illetve kerékpárokat is kölcsönöztünk, és a nap hátralévő részét sportolással, beszélgetéssel és utazási előkészületekkel töltöttük.

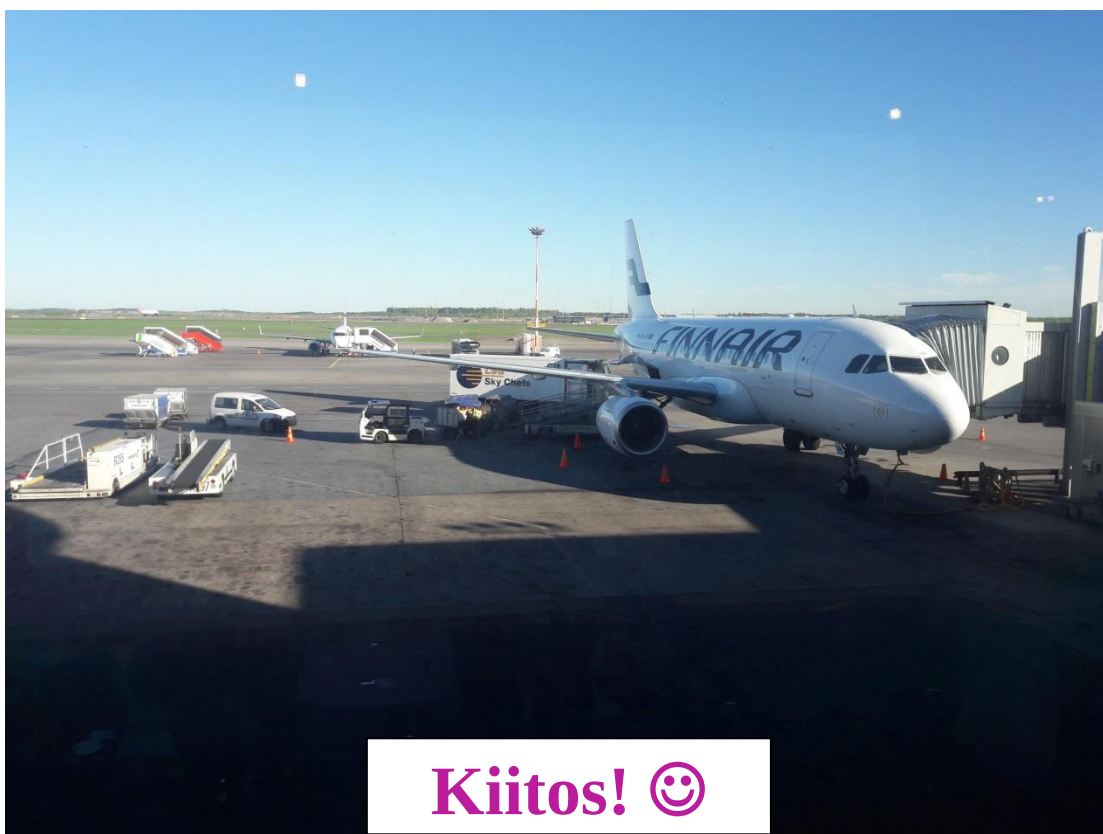

Szombaton, május 20-án a két hetes finn út legnagyobb szabadidős kalandja várt ránk: Raisa tanárnő és Kimmo tanár úr segítségével sikerült megszerveznem a kirándulást Helsinkibe. Kora reggel kisbusszal jött értünk a tanár úr, és elvitt Hämeenlinnába, egy buszmegállóhoz, ahonnan egy különleges busszal utaztunk a fővárosba. Az előzetes internetes jegyváltással sokat spóroltunk az útiköltségen, így több zsebpénz maradt az utolsó teljes napra – a tanulók nagy öröme. Az egyik legnagyobb bevásárlóközpont alatt helyezkedik el a buszállomás, de a csapatot szerencsére nem a kirakatok kötötték le, így csak átsétáltunk rajta, és kezdetét vette a városnézés. Felkerestük a turista információs irodát, ahol minden szükséges dolgot beszereztem, majd a kikötői piachoz érve egy óra szabadidőt adtam, hogy mindenki kedvére nézelődhessen és vásárolhasson. Nem is sejtették, hogy délután mi vár rájuk: annyira kedvesek és szorgalmasak voltak egész idő alatt, hogy mindenképp szerettem volna meglepni őket valami igazán emlékezetessel. Sikerült kigazdálkodnom egy kis összeget, amiből kompjegyeket vettem a közeli Suomenlinnára, ami egy gyönyörű, az UNESCO világörökségi listáján is szereplő sziget. A rajta lévő erődnek időhiány miatt csak egy részét tudtuk bejárni, de megnéztük például a templomot is, ahol az ország legnagyobb harangja található. A szigeten töltött időt a játékmúzeum teraszán elfogyasztott fagyalt és sütemény, valamint a szép kilátás koronázta. Visszatérvén Helsinkibe még ellátogattunk a híres Szenátus térre, utána pedig már a buszhoz kellett sietnünk, hiszen Hämeenlinnában várt minket Kimmo tanár úr, aki még egy kis extra városnézéssel is meglepett este (Finnországban jóval hosszabbak a nappalok, mint nálunk). Ennek csúcspontja a Sibelius parkban tett látogatás (ld. a beszámoló címlapfotóját) volt, ahol a zeneszerző műveit élvezhettük egy-egy zenélő padon. A szállásra érkezve mindenki a csomagolással foglalatzkodott, hiszen másnap utaztunk haza.

Május 21-én, vasárnap kora hajnalban jött értünk az előzetesen lefoglalt taxi, ami egészen a reptérig vitt bennünket. Tagadhatatlan, hogy szomorúan vettünk búcsút az intézménytől, az elsuhanó tájtól, az egész országtól. Helsinkiből Bécsbe repültünk, szerencsére most sem volt gond az utazással. Bécsből az iskolabusz hozott haza bennünket a Maglódi útra, útközben sokat beszélgettünk, felidéztek a sok szép élményt, amiben részünk volt. Köszönjük a lehetőséget, hogy egy varázslatos országban két ennyire tartalmas hetet tölthettünk el!

Kiitos! ☺